

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ และนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายเพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

μ แทนค่าเฉลี่ย

σ แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งเป็นปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ดังปรากฏดังตารางที่ 4.1-4.9

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	23	28.75
หญิง	57	71.25
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงร้อยละ 71.25 และเป็นเพศชายร้อยละ 28.75

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	6	7.50
31-40 ปี	50	62.50
41-50 ปี	13	16.25
51-60 ปี	6	7.50
60 ปีขึ้นไป	5	6.25
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.25 และอายุระหว่าง 20-30 ปีและอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	60	75.00
ระดับมัธยมศึกษา	17	21.25
ปวช,ปวส,อนุปริญญา	3	3.75
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17 และระดับ ปวช, ปวส, และอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
แม่บ้าน	29	36.25
ค้าขาย	43	53.75
เกษตรกรกรรม/รับจ้างทั่วไป	8	10.00
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน มีอาชีพค้าขาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.75 รองลงมาคืออาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 36.25 และอาชีพเกษตรกรกรรม/รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือนทั้งครอบครัว

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	2	2.50
5,001 – 10,000 บาท	60	75.00
10,001 – 15,000 บาท	15	18.75
15,001 – 20,000 บาท	3	3.75
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือมีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชนอุดม
สุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับปัญหาในภาพรวมการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัด
นครสวรรค์

ที่	รายการ	μ	σ	ระดับปัญหา	ลำดับที่
1	ด้านการบริหาร	1.66	0.209	น้อยที่สุด	3
2	ด้านกรรมการ	1.77	0.666	น้อย	1
3	ด้านสมาชิก	1.69	0.200	น้อยที่สุด	2
	รวม	1.71	0.250	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาโดยรวมการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด ($\mu = 1.71$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยปัญหาสูงสุดลงไป
ต่ำสุดตามลำดับ ด้านกรรมการมีปัญหาอันดับที่ 1 ($\mu = 1.77$) ด้านสมาชิกมีปัญหาอันดับที่ 2 ($\mu =$
1.69) และด้านการบริหารมีปัญหาอันดับที่ 3 ($\mu = 1.66$)

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับปัญหา ของการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
การบริหารจัดการ

ที่	รายการ	μ	σ	ระดับปัญหา	ลำดับที่
1	ระเบียบว่าด้วยเรื่องการกู้ยืมเงินชัดเจน	1.44	0.49	น้อยที่สุด	10
2	การกู้ยืมเงินเพื่อเพิ่มรายได้(ประกอบอาชีพ)	1.83	0.38	น้อย	1
3	การกู้ยืมเงินเพื่อลดรายจ่าย(กู้ฉุกเฉิน)	1.74	0.44	น้อยที่สุด	4
4	การติดตามและสนับสนุนหลังการกู้	1.83	0.38	น้อย	1
5	แผนการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ	1.58	0.49	น้อยที่สุด	8
6	ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ	1.76	0.53	น้อย	3
7	ขั้นตอนการขอกู้ตั้งแต่ต้น-การรับเงิน	1.45	0.50	น้อยที่สุด	9
8	การบริหารโปร่งใสตรวจสอบได้	1.66	0.52	น้อยที่สุด	6
9	การจัดเก็บเอกสารสัญญากู้ยืมเงินเป็นระบบ	1.68	0.67	น้อยที่สุด	5
10	บทลงโทษกรณีที่สมาชิกทำผิดระเบียบ	1.63	0.48	น้อยที่สุด	7
	รวม	1.66	0.20	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารจัดการ
เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับน้อยที่สุด ($\mu = 1.66$) เมื่อพิจารณารายข้อปัญหาการกู้ยืมเงินเพื่อ
เพิ่มรายได้(ประกอบอาชีพ) และการติดตามและสนับสนุนหลังการกู้เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็น
ปัญหาระดับน้อย ($\mu = 1.83$) รองลงมาได้แก่ปัญหาผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ ซึ่งเป็นปัญหาระดับ
น้อย ($\mu = 1.76$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหาระเบียบว่าด้วยเรื่องการกู้ยืมเงินชัดเจน เป็นปัญหา
ระดับน้อยที่สุด ($\mu = 1.44$)

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับปัญหา ของการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
กรรมการกองทุน

ที่	รายการ	μ	σ	ระดับปัญหา	ลำดับที่
1	มีความรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	1.49	0.50	น้อยที่สุด	10
2	มีประสบการณ์ด้านกองทุน	1.79	0.41	น้อย	3
3	มีความรับผิดชอบ	1.70	0.51	น้อยที่สุด	4
4	มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่กันชัดเจน	1.86	0.41	น้อย	2
5	มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน	1.66	0.47	น้อยที่สุด	5
6	มีความเป็นธรรมโปร่งใสไม่ลำเอียง	2.75	0.27	มาก	1
7	กรรมการส่วนมากได้เงินกู้จากกองทุน	1.61	0.49	น้อยที่สุด	7
8	ติดตามตรวจสอบใช้เงินกู้ของสมาชิก	1.58	0.49	น้อยที่สุด	9
9	มีการประชุมสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง	1.59	0.49	น้อยที่สุด	8
10	มีการสร้างเครือข่ายร่วมกัน	1.64	0.48	น้อยที่สุด	6
	รวม	1.77	0.66	น้อย	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกรรมการกองทุน
เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับน้อย ($\mu = 1.77$) เมื่อพิจารณารายข้อปัญหามีความเป็นธรรม
โปร่งใสไม่ลำเอียง เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก ($\mu = 2.75$) รองลงมาได้แก่
ปัญหามีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่กันชัดเจน ซึ่งเป็นปัญหาระดับน้อย ($\mu = 1.86$) ส่วน
อันดับต่ำสุดได้แก่ปัญหามีความรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด
($\mu = 1.49$)

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับปัญหา ของการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
สมาชิกกองทุน

ที่	รายการ	μ	σ	ระดับปัญหา	ลำดับที่
1	เข้าใจขั้นตอนการกู้ยืมเงิน	1.54	0.50	น้อยที่สุด	9
2	การกู้เงินตามสิทธิ์	1.74	0.44	น้อยที่สุด	4
3	การกู้ตามความจำเป็นและเหมาะสม	1.70	0.46	น้อยที่สุด	5
4	ใช้เงินกู้ไม่ตรงวัตถุประสงค์	1.70	0.46	น้อยที่สุด	5
5	การส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามเวลา	1.79	0.41	น้อย	3
6	การกู้เงินจากแหล่งอื่นมาชำระเงินกู้แทน	1.95	0.41	น้อย	1
7	การมีส่วนร่วมของสมาชิก	1.85	0.35	น้อย	2
8	สมาชิกมีการติดต่อกองทุนสม่ำเสมอ	1.68	0.47	น้อยที่สุด	7
9	มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การกู้ยืมเงิน	1.63	0.48	น้อยที่สุด	8
10	สมาชิกคิดว่าเงินกู้มีประโยชน์	1.35	0.48	น้อยที่สุด	10
	รวม	1.69	0.20	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสมาชิกกองทุน เมื่อ
พิจารณาโดยรวมมีปัญหาระดับน้อยที่สุด ($\mu = 1.69$) เมื่อพิจารณารายข้อปัญหาการกู้เงินจากแหล่ง
อื่นมาชำระเงินกู้แทน เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาระดับน้อย ($\mu = 1.95$) รองลงมาได้แก่
ปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งเป็นปัญหาระดับน้อย ($\mu = 1.85$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่
ปัญหาสมาชิกคิดว่าเงินกู้มีประโยชน์เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ($\mu = 1.35$)

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของชุมชน
อุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

การสร้างรูปแบบโดยนำปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ค้นพบในช่วงที่ 1 มา
สร้างรูปแบบด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือผู้วิจัยและ
ผู้เชี่ยวชาญ ได้นำปัญหาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ที่ค้นพบในช่วงที่ 1 ได้แก่ ปัญหาด้านการ
บริหารจัดการ ปัญหาด้านกรรมการกองทุน ปัญหาด้านสมาชิกกองทุน มาวิเคราะห์โดยจัดสนทนา
กลุ่ม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2550 เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม โรงแรมต้นน้ำ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านซึ่งความเห็นของกลุ่ม
ได้ตั้งประเด็นไว้ 2 ประเด็น คือ ปัญหาและข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข โดยแสดงประเด็นปัญหา 3
อันดับแรก

ตารางที่ 4.10 แสดงประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
1.การกู้ยืมเงินเพื่อเพิ่มรายได้ (ประกอบอาชีพ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควบคุมประสงค์ของการกู้ยืมเงินว่าตรงตามหลัก ระเบียบของกองทุนหรือไม่ 2. วางระเบียบ, ข้อบังคับให้ชัดเจนและ กรรมการ ช่วย คิดวิเคราะห์ต้นทุนในการกู้ยืม 3. ต้องอบรมให้ความรู้กับสมาชิก เรื่อง การลงทุนและ การเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายของครอบครัว 4. สร้างจิตสำนึกให้สมาชิก เรื่องการเป็นหนี้ที่จำเป็น และเหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง ตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณมีเหตุมีผลและมี ภูมิคุ้มกัน 5. ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับเรื่องการกู้ยืมและชำระคืน เช่น ขยายเวลาในการชำระคืน หรือลดอัตราดอกเบี้ย หรือ การผ่อนชำระเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ ตามความ เหมาะสมเรื่องรายได้

ตารางที่ 4.11 แสดงประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านกรรมการกองทุน

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
1. มีความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่ลำเอียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำโครงการคุณธรรมประจำใจ เน้นการทำงานเพื่อชุมชน การเสียสละ การให้ โดยยึดหลักการบริการจัดการแบบธรรมาภิบาลใช้หลัก เมตตา คุณธรรม จริยธรรม เป็นหลัก 2. การจัดทำโครงการอบรมด้านบัญชี ให้กรรมการทุกคน สามารถจัดทำบัญชีของกลุ่มเป็นปัจจุบัน สามารถออกงบรายงานการเงินได้ และติดไว้ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงแหล่งที่มาของเงิน 3. มอบหมายแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบความถูกต้อง และติดตามผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานอย่างสม่ำเสมอ
2. มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่กันชัดเจน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมคณะกรรมการให้ความรู้ ภารกิจหน้าที่ของกรรมการแต่ละคณะบอกให้รู้ถึง สิทธิ หน้าที่ อำนาจกระทำการตามระเบียบ ข้อบังคับ บทลงโทษ ขั้นตอนการทำงานแต่ละคณะ 2. มีการแต่งตั้งกรรมการแต่ละคณะให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดกรอบภารกิจของงานอย่างละเอียดและถูกต้อง 3. จัดทำโครงการประเมินผล การติดตามการทำงานของแต่ละคณะ พร้อมทั้งจัดทำเอกสารรายงานเสนอคณะกรรมการ
3. มีประสิทธิภาพ ด้านกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้ารับการอบรม/สัมมนาเรื่องกองทุน โครงการบทเรียนจากผลการดำเนินงานของกองทุนอุดมสุขพัฒนา วิเคราะห์ SWOT กลุ่ม 2. โครงการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านบริหารจัดการ ศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับ ศึกษาจากสื่อต่างๆ 3. โครงการทัศนศึกษาดูงาน กองทุนอื่นที่อยู่ใกล้เคียง หรือกองทุนที่ประสบความสำเร็จ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพของกรรมการ

ตารางที่ 4.12 แสดงประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านสมาชิกกองทุน

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
1.การกู้เงินจากแหล่งอื่นมาชำระเงินกู้แทน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การให้สมาชิกผ่อนชำระเป็นงวดๆ พร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือผ่อนชำระตามความเหมาะสม จะเหมาะสมกว่าเก็บครั้งเดียวเมื่อสิ้นปี 2. แนะนำให้สมาชิกรู้จักประหยัด ตามเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดทำโครงการอบรมสมาชิก เรื่องการลงทุนประกอบอาชีพ การจัดโครงการเสริมรายได้ ดันทุนการลงทุน ผลกำไรที่จะได้รับ พร้อมทั้งติดตามผลการใช้จ่ายเงินกู้
2.การมีส่วนร่วมของสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีกิจกรรมสม่ำเสมอ 3 เดือน/ครั้ง 2. ให้โอกาสสมาชิกคิด/พูดตามความคิดเห็น 3. ให้สมาชิกเห็นความสำคัญหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก
3.การส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามเวลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการปรับลดเงินต้นและดอกเบี้ยจำนวนที่สมาชิกส่งสูงให้น้อยลงตามความสามารถของสมาชิกพร้อมทั้งขยายเวลาในการชำระคืนออกไปตามความเหมาะสม 2.สมาชิกควรเก็บออมไว้เพื่อชำระคืน 3. การขยายระยะเวลาในการส่งคืน



ภาพที่ 4.1 รูปแบบการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ชุมชนอุดมสุขพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์